

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind constituirea
secțiilor de votare peste hotare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c), 32 și 39 din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Proiectul de hotărâre a fost elaborat în contextul necesității de a revizui și de a stabili particularitățile constituirii secțiilor de votare peste hotare, organizării și funcționării organelor electorale ierarhic inferioare, precum și particularitățile organizării și desfășurării votării cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot peste hotare, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și al referendumurilor republicane, ca urmare a adoptării noului Cod electoral nr. 325/2022, care a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2023.</p> <p>În temeiul art. 25 lit. c) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale.</p> <p>În corespundere cu art. 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia este responsabilă de adoptarea actelor normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Astfel, autoritatea națională electorală are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile sale.</p> <p>Comisia Electorală Centrală, în calitate de autoritate specializată în domeniul electoral, asigură buna organizare și desfășurare a alegerilor și a tuturor proceselor aferente, în conformitate cu atribuțiile statuate în Codul electoral nr. 325/2022.</p> <p>Elaborarea proiectului are drept scop executarea legii electorale.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul de hotărâre nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre cuprinde trei puncte:</p> <p>1. Primul punct se referă la aprobarea Regulamentului privind constituirea secțiilor de votare peste hotare;</p>

Proiectul Regulamentului privind constituirea secțiilor de votare peste hotare este structurat în 6 capitole și conține 5 anexe.

Capitolul I „*Dispoziții generale*” stabilește obiectul de reglementare al proiectului – particularitățile constituirii secțiilor de votare peste hotare, organizării și funcționării organelor electorale ierarhic inferioare, precum și particularitățile organizării și desfășurării votării cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot în străinătate, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și al referendumurilor republicane. Totodată, se definesc noțiunile de *țara gazdă* și *echipament electoral standardizat*, precum și se reglementează că, din momentul stabilirii datei alegerilor, pe resursele informaționale ale Comisiei Electorale Centrale se publică periodic informații relevante legate de votul în străinătate, iar până la constituirea secțiilor de votare peste hotare se publică și informații despre numărul și posibilele locații ale secțiilor de votare din străinătate.

Capitolul II intitulat „*Circumscripția electorală pentru secțiile de votare constituite în străinătate și secțiile de votare. Particularitățile constituirii consiliului electoral de circumscripție și a birourilor electorale ale secțiilor de votare*” prevede aspectele constituirii circumscripției electorale distincte, consiliului electoral de circumscripție, birourilor electorale ale secțiilor de votare în străinătate, mecanismul și criteriile de constituire a secțiilor de votare în afara țării. De asemenea, este prevăzut că misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova asigură informarea cetățenilor aflați pe teritoriul statelor respective despre data, ora și locul desfășurării alegerilor prin afișarea acestei informații la sediul lor (în incinta clădirii și/sau pe panourile informaționale ale acestora), pe paginile lor web oficiale și pe rețelele de socializare, precum și prin intermediul mass-mediei. Cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care s-au înregistrat în prealabil vor fi informați despre secțiile de votare constituite pe teritoriul țării pentru care s-au înregistrat prin mesaje la adresa de e-mail indicată în formularul declarației de confirmare a înregistrării.

Capitolul III „*Infrastructura secțiilor de votare din străinătate*” este dedicat asistenței logistice ce se acordă pentru funcționarea secțiilor de votare din afara țării și asigurării birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate cu echipament electoral standardizat sau, după caz, cu echipamentul electoral de alt tip preluat/închiriat/procurat în țara gazdă.

În capitolul IV „*Votarea*” se stabilește că votarea se efectuează de regulă într-o singură zi, între orele 07.00 și 21.00, ora locală a țării gazdă. În circumscripția electorală pentru secțiile de votare sau în unele secții de votare, votarea poate fi desfășurată, din motive obiective (pandemii, situații excepționale, asigurarea dreptului la vot în condiții neordinare, numărul mare de alegători înregistrați la secțiile de vot de peste hotare etc.), pe parcursul a două zile (sâmbătă și duminică), fapt ce se stabilește prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor/referendumurilor. Votarea în secțiile de votare de peste hotare se efectuează în baza unuiu dintre următoarele acte de identitate: buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, buletinul de identitate provizoriu cu mențiunile privind cetățenia Republicii Moldova și pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, inclusiv cu termen de valabilitate expirat.

Capitolul V „*Numărarea voturilor, centralizarea rezultatelor votării și restituirea materialelor și documentelor electorale*” prevede modalitatea și termenul de transmitere la consiliul electoral de circumscripție a proceselor-verbale întocmite de birourile electorale ale

secțiilor de votare de peste hotare (prin mijloace electronice (inclusiv prin fax sau alte sisteme informatice) în cel mult 24 de ore de la închiderea secțiilor de votare; în original, prin poșta diplomatică, în cel mult 48 de ore de la închiderea secțiilor de votare).

Capitolul VI „Monitorizarea scrutinului la secțiile de votare constituite în străinătate” reglementează subiecții cu drept de monitorizare a alegerilor/referendumului, procedura de acreditare/confirmare a acestora, accesul subiecților respectivi la procedurile electorale.

În anexa nr. 1 este prezentat *modelul formularului de transmitere a informației despre persoanele înaintate de către Ministerul Afacerilor Externe (MAE) pentru constituirea birourilor electorale ale secțiilor de votare.*

Anexa nr. 2 conține *modelul actului de predare-primire a urnelor și cabinelor de vot între MAE și biroul electoral al secției de votare.*

Anexa nr. 3 cuprinde *modelul solicitării MAE de eliberare a urnelor și cabinelor de vot pentru dotarea secțiilor de votare.*

În anexa nr. 4 este dat *modelul actului de predare-primire a urnelor și cabinelor de vot între CEC și MAE.*

Anexa nr. 5 prezintă *modelul procesului-verbal privind constatarea tentativei de votare multiplă.* Acest proces-verbal se va întocmi de către biroul electoral al secției de votare în cazul în care va constata că alegătorul a participat deja la votare, fapt semnalat de SIAS „Alegeri”.

2. Cel de-al doilea punct se referă la abrogarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1732/2018 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la votarea cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 336-346, art. 1334), cu modificările ulterioare.

3. Cel de-al treilea punct se referă la intrarea în vigoare a hotărârii.

De menționat că hotărârea respectivă va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, prin derogare de la regula generală stabilită la alin. (1) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor fundamentale ale omului sau dacă există alte circumstanțe obiective.

În toamna anului 2024 urmează să fie organizate alegerile prezidențiale.

Aceste alegeri se vor organiza și desfășura în condițiile Codului electoral nr. 325/2022, iar aprobarea cadrului normativ secundar este o necesitate stringentă, inclusiv pentru a oferi subiecților implicați în procesul electoral timp necesar pentru familiarizarea cu noile prevederi și aplicarea acestora (eventual organizarea instruirilor/certificării pentru subiecții vizati).

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Menționăm că prin pct. 2 al hotărârii va fi abrogată hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.1732/2018 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la votarea cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 336-346, art. 1334), cu modificările ulterioare.

După caz, proiectul urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative conexe aprobate de Comisia Electorală Centrală.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de hotărâre urmează a fi publicat pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „*Cadrul normativ*”, rubrica „*Transparența decizională*”, subrubrica „*Procesul decizional*”, poziția nr. 6 (anul 2024).

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de hotărâre nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate, deoarece acesta nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Ulterior, constatările expertizei juridice vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize prevăzute la art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.